

R E P U B L I K A H R V A T S K A
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
GRAD VALPOVO
GRADSKO VIJEĆE

PRIJEDLOG PROGRAMA GRADA VALPOVA ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA
I USPOSTAVU VOLONTERSKOG CENTRA GRADA VALPOVA

Valpovo, svibanj 2022. godine

PREDLAGATELJ:

GRADONAČELNIK

IZVJESTITELJ: JOSIPA GLAVURDIĆ

PROGRAM GRADA VALPOVA
ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA
I USPOSTAVU VOLONTERSKOG CENTRA GRADA VALPOVA

www.esf.hr

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj ovog materijala u potpunosti je odgovornosti udruge Karašička Republika.

Sadržaj

1. UVOD.....	4
1.1. Nekoliko riječi o volonterstvu.....	5
1.2. Važni pojmovi.....	5
2. POVIJEST VOLONTERSTVA I TEORETSKA PODLOGA	7
2.1. Temeljna načela volontiranja	8
2.1.1. Načelo zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja.....	8
2.1.2. Načelo zaštite korisnika volontiranja.....	9
2.1.3. Načelo zabrane iskorištavanja volontera	9
2.1.4. Načelo zaštite maloljetnih volontera.....	10
2.1.5. Odgoj za volontiranje.....	10
2.1.6. Načelo inkluzivnog volontiranja.....	10
2.1.7. Načelo besplatnosti volontiranja.....	11
2.1.8. Načelo dobrovoljnosti i solidarnosti volontiranja.....	11
2.1.9. Načelo transnacionalnosti volontiranja.....	11
2.2. Prava i obveze volontera i organizatora volontiranja.....	12
2.2.1. Prava volontera	12
2.2.2. Obveze volontera	13
2.2.3. Prava organizatora volontiranja	13
2.2.4. Obveze organizatora volontiranja	13
2.3. Vrste volontiranja.....	14
2.4. Zašto su nam potrebni volonteri/volonterke?.....	16
3. TRENUTNI KONTEKST	17
3.1. Podrška razvoju volonterstva u Republici Hrvatskoj.....	18
4. RAZVOJ VOLONTERSTVA NA PODRUČJU GRADA VALPOVA	20
4.1. Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj volonterstva.....	20
4.2. Odgoj za volontiranje i volontiranje mladih	22
4.3. Mogućnosti za volontiranje	27
4.4. Volontiranje kao doprinos zapošljavanju.....	32
4.5. Volontiranje u kriznim situacijama	36
4.6. Promocija vrijednosti volontiranja	38

5. RAZVOJ KVALITETNIH VOLONTERSKIH PROGRAMA	42
6. ZAKLJUČAK.....	44
7. POPIS LITERATURE.....	45

1. UVOD

Volontiranje definiramo kao dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit. Usluge i aktivnosti obavljaju se bez novčane naknade ili imovinske koristi (Zakon o volonterstvu NN 58/07, 22/13).

Volontiranje je aktivnost koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, izgradnje socijalnog kapitala, osobnog razvoja, do aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te do razvoja humanijeg i ravnopravnijeg demokratskog društva.

Volontiranje ili dobrovoljni rad proizašao je iz potrebe ljudi da budu zajedno, da se druže ili si pomažu (Ajduković, Cajvert, 2004.). U osnovi volontiranja pronalazimo ideju o dobrovoljnosti i slobodi izbora, a volontiranje u sebi sadrži potencijal izgradnje solidarnosti, pruža priliku pomagati drugima te ukazuje na probleme i potrebe oko nas (Skokić Mihić, Lončarić, Rudelić, 2011.).

Grad Valpovo prepoznaje volonterstvo kao važan temelj zajednice koji doprinosi društvenom razvoju, građanskom sudjelovanju te socijalnoj koheziji i socijalnom uključivanju. Upravo zbog toga nastoji raditi na razvoju volonterskih programa u lokalnoj zajednici te kroz suradnju sa stručnjacima, organizacijama civilnog društva i volonterima radi na poticanju volonterstva na lokalnoj razini.

Suradnjom organizacija civilnog društva, stručnjaka u području volonterstva, volontera i građana nastaje Program Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu Volonterskog centra grada Valpova koji analizira postojeće stanje i daje preporuke za daljnji rad u području razvoja volonterstva te postavlja temelj za uspostavu volonterskog centra.

Program se oslanja na nacionalne i međunarodne dokumente koji su važni za razvoj volonterstva:

- Zakon o volonterstvu
- Etički kodeks volontera
- Manifest za volonterstvo u EU
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva 2012. – 2016.
- Europska povelja o volonterstvu

1.1. Nekoliko riječi o volonterstvu

Kako ističe Etički kodeks volontera (NN 55/08) volontiranje je jedan od najsnažnijih elemenata koji doprinose razvoju i oblikuju demokratske promjene u svakom suvremenom društvu. Ujedno je osnova koja omogućuje građanima uključivanje u društvene procese. Davanjem svoga slobodnog vremena, znanja i iskustva, entuzijazma i energije, građani značajno doprinose razvoju svoje zajednice i društva u cjelini. Volontiranje osnažuje pojedince, izgrađuje osjećaj solidarnosti, potiče na sudjelovanje, štiti ranjive skupine od ekonomske, društvene i političke marginalizacije i ima potencijal kohezivnog elementa u društvu.

U svijetu je volontiranje definirano na različite načine, a to ovisi o tradiciji, socijalnom, kulturalnom i političkom kontekstu u kojem se određeno društvo nalazi. U zemljama razvijenih demokracija volontiranje se shvaća kao aktivnost koja se poduzima (Europski volonterski centar, 2006.):

- slobodnom voljom pojedinca te osobnim izborom i motivacijom,
- bez želje za financijskom dobiti,
- u organiziranom okruženju,
- u želji da se pomogne drugim osobama i društvu u cjelini pridonoseći zajedničkim vrijednostima bez osobnih interesa.

U Hrvatskoj je volontiranje uređeno Zakonom o volonterstvu, a u nastavku navodimo definicije važnih pojmova vezanih u volonterstvo.

1.2. Važni pojmovi

Za razumijevanje pojma volonterstvo te za organizaciju aktivnosti usmjerenih uspostavi volonterskog centra, važno je definirati osnovne pojmove koje vežemo uz volonterstvo. Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) možemo govoriti o sljedećim pojmovima i definicijama:

- Volontiranje definiramo kao dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za zajedničku dobrobit, a obavljaju se bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanje druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje.
- Dugotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja redovito i kontinuirano, na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca bez prekida.
- Kratkotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja jednokratno ili povremeno u vremenski ograničenom trajanju.

- Volontiranje u kriznim situacijama je volontiranje koje volonter obavlja u situacijama koje nalažu hitnost i u izvanrednim društvenim situacijama.
- Volonter je fizička osoba koja volontira u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu, sukladno važećim nacionalnim i međunarodnim propisima. Maloljetna volonterka ili volonter je osoba mlađa od 18 godina koja volontira u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu.
- Organizator volontiranja može biti udruga, zaklada i fundacija, ustanova i svaka druga pravna osoba iz čijeg osnivačkog akta proizlazi da nije osnovana s ciljem stjecanja dobiti. Organizator volontiranja uključuje volontere u one aktivnosti koje su usmjerene ka zajedničkoj dobrobiti.
- Korisnica ili korisnik volontiranja je fizička ili pravna osoba koja prima usluga volontera.

2. POVIJEST VOLONTERSTVA I TEORETSKA PODLOGA

Volonterstvo je jedan od prirodnih ljudskih resursa i postoji otkako je čovjeka: prirodna je težnja ljudi da unaprjeđuju sebe i svoje zajednice i da pomažu jedni drugima. Oduvijek je postojalo u različitim neformalnim i poluformalnim oblicima, no kao neka povijesna točka od koje se računa „postojanje“ formalnog volontiranja je razdoblje poslije velikih građanskih i svjetskih ratova (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Volonterstvo je, prije svega, sloboda izbora, a sloboda je osnovno obilježje i težnja ljudske civilizacije i demokracije. U sebi sadrži potencijal izgradnje solidarnosti s ciljem postizanja ravnopravnog društva. Kroz povijest se volontiranje javljalo u različitim oblicima – od tradicionalnih običaja uzajamne pomoći do organiziranog djelovanja zajednice u kriznim razdobljima (Forčić, 2007.).

Nakon razdoblja velikih destrukcija slijedila su razdoblja povezivanja i solidarnosti kako bi se ponovno uspostavila ravnoteža u porušenom svijetu. Organizirana pomoć provodila se kroz djelovanje različitih humanitarnih i dobrotvornih udruženja. Danas su nositelji volonterskih aktivnosti građani, pojedinci koji djeluju neformalno kroz različite inicijative ili formalno kroz organizacije civilnog društva i javne ustanove (Forčić, Ćulum, Šehić Relić 2007.).

U Hrvatskoj je tradicija volontiranja vrlo stara i raširena. Unatoč različitim političkim sustavima, volonterstvo je u nekom obliku uvijek bilo prisutno u našem društvu. Kroz povijest su postojala različita humanitarna društva i inicijative koje su prvenstveno djelovale u okviru crkve. Najčešće su žene volonterski provodile različite aktivnosti. Tijekom razdoblja socijalizma, volonterski rad, kakav danas poznajemo, nije bio poznat. Sustav je bio naklonjen prvenstveno kulturnim i sportskim organizacijama, a građani su davali svoj volonterski doprinos kroz dobrovoljne radne akcije. Razvojem demokracije počelo se razvijati i civilno društvo. Kao značajan primjer dobre prakse ističu se Dobrovoljna vatrogasna društva, ali i velik broj građana koji su obavljali različite humanitarne aktivnosti za vrijeme i nakon Domovinskog rata. Paralelno se počinje razvijati i velik broj mirovnih organizacija te organizacija za zaštitu okoliša što je značajno doprinijelo aktualizaciji volonterstva u Hrvatskoj (Forčić, 2007.).

Definiranjem volonterstva bavi se i znanost, a većina se stručnjaka slaže kako nema jasnih definicija volonterstva već je naglasak na konceptu koji je socijalno i kulturološki uvjetovan i različitim ljudima različito znači (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.). Istraživanja koja su provedena u području volonterstva ukazuju na to da velik broj organizacija civilnog društva provodi niz različitih aktivnosti koje se zasnivaju na volonterskom doprinosu građana. Istraživanja u Hrvatskoj pokazuju da postoji spremnost građana na dobrovoljni rad, ali uz preduvjet postojanja adekvatne razine infrastrukture i vjerodostojnih inicijativa i organizacija od povjerenja (Forčić, 2007.).

Mnoge zemlje pokušavaju stimulirati volonterstvo, a značajan doprinos razvoju volonterstva je imalo UN-ovo proglašenje 2001. godine Međunarodnom godinom volontera. Ta je godina potaknula osnivanje nacionalnih odbora, medijske kampanje, rad na zakonodavstvu vezanom uz volonterstvo, osnivanje nacionalnih volonterskih centara, uvođenje baza podataka i sličnih

aktivnosti. I u Hrvatskoj je 2001. osnovan Nacionalni odbor za razvoj volonterstva kao radno tijelo Savjeta za razvoj civilnog društva pri Uredu za udruge Vlade Republike Hrvatske. Rad Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva odnosio se na tri glavna područja (Forčić, 2007.):

1. promicanje volonterstva,
2. poticanje izrade zakonodavnog okvira za razvoj volonterstva,
3. potporu razvoju volonterstva.

Nacionalni odbor za razvoj volonterstva krenuo je u razvoj Nacrta prijedloga zakona o volonterstvu 2001., a Zakon o volonterstvu donesen je 2007. godine. Njime su definirane ključne odredbe koje definiraju volonterski rad, uređuju volontiranje maloljetnika, međunarodnih volontera, ali definira i prava i obveze organizatora volontiranja i samih volontera.

Razvojem volonterstva u Hrvatskoj bave se volonterski centri – regionalni i lokalni čija je osnovna svrha promicanje i razvoj volonterskog rada, edukacija članova udruga i volontera te senzibilizacija javnosti. Osim volonterskih centara, velik broj organizacija djeluje isključivo na volonterskoj osnovi te na taj način volonterski rad promoviraju u lokalnim zajednicama.

2.1. Temeljna načela volontiranja

Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) možemo govoriti o devet temeljnih načela volontiranja koja govore o vrijednosnim temeljima na kojima počiva volonterstvo.

2.1.1. Načelo zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja

Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) organizator volontiranja dužan je postupati prema volonterima u skladu s načelom jednakosti za sve. Načelo jednakosti za sve odnosi se na sve osobe bez obzira na dob, rasu, spol, boju kože, jezik, vjeru, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalni podrijetlo, imovinsko stanje, obrazovanje, društveni položaj, bračno stanje, članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, zdravstveno stanje, invaliditet i druga obilježja.

Osim navedenog, načelo zabrane diskriminacije odnosi se i na korisnike volontiranja, a pretpostavlja postupanje prema korisnicima volontiranja prema načelu jednakosti za sve – pod istim uvjetima kao i za volontere.

2.1.2. Načelo zaštite korisnika volontiranja

Iznimno je važno posvetiti posebnu pozornost izboru i edukaciji volontera koji volontiraju s ugroženim skupinama društva – djecom, starim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom, bolesnim osobama i osobama koje su potpuno ili djelomično lišene poslovne sposobnosti. Upravo načelo zaštite korisnika volontiranja ističe važnost edukacije i posjedovanja osobnih znanja i iskustava za rad s navedenim skupinama korisnika volontiranja.

Kako bi pružili podršku volonterima u kvalitetnom obavljanju aktivnosti, organizatori volontiranja dužni su osigurati primjerenu stručnu pomoć i nadzor nad radom volontera.

Postoje ograničenja u obavljanju volonterskih aktivnosti kojima se pružaju usluge djeci, starijim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom, bolesnim osobama i osobama koje su potpuno ili djelomično lišene poslovne sposobnosti. Prema navedenim ograničenjima, volontiranje s ugroženim skupinama osoba nije dopušteno:

- osobama kojima traje sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, obveznog liječenja od ovisnosti, zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti koja je u vezi s djelatnosti volontiranja,
- osobama kojima traje sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi s djelatnosti volontiranja,
- osobama koje su pravomoćno osuđene ili se protiv njih vodi kazneni postupak za neko od kaznenih djela protiv života i tijela, osobne slobode, spolne slobode, spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece,
- osobama prema kojima je izrečena prekršajnoppravna sankcija propisana Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji.

Organizator volontiranja dužan je osigurati stručni nadzor nad volontiranjem te osigurati da volonter ne dođe u nenadzirani kontakt s korisnikom volontiranja te je dužan pribaviti posebno uvjerenje o podacima iz kaznene evidencije.

2.1.3. Načelo zabrane iskorištavanja volontera

Organizator volontiranja dužan je voditi računa o zabrani iskorištavanja volontera. Zabranjeno je volontiranje koje u cijelosti zamjenjuje rad koji obavljaju zaposlenici u skladu sa Zakonom o radu te volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršitelji poslova temeljem ugovora o djelu. Iskorištavanjem volontera smatra se i volontiranje dulje od 40 sati tjedno u razdoblju duljem od tri mjeseca bez prekida od najmanje tri mjeseca.

Također je zabranjeno volontere iskorištavati i zloupotrebljavati u svrhu stjecanja ili povećanja profita.

2.1.4. Načelo zaštite maloljetnih volontera

Volontiranje maloljetnika dopušteno je uz posebne uvjete te uz zaštitu volontera prilikom obavljanja volonterskih aktivnosti.

Maloljetna osoba s navršenih 15 godina može sklopiti ugovor o volontiranju i sudjelovati u volonterskim aktivnostima samo uz pisanu suglasnost zakonskog zastupnika.

Važno je istaknuti da maloljetni volonteri smiju volontirati isključivo na aktivnostima koje su primjerene njihovoj dobi, tjelesnom, psihičkom i moralnom stupnju razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njihovo zdravlje. Volontiranje maloljetnih osoba obavlja se uz nadzor i podršku koordinatora volontera, zakonskih zastupnika ili drugih odraslih osoba.

Posebna se pozornost pridaje zaštiti volontera u smislu zabrane izlaganja volontiranju izvan granica Republike Hrvatske bez suglasnosti i pratnje zakonskog zastupnika, zabrane dugotrajnog volontiranja te zabrane volontiranja na aktivnostima povezanim s teškom tjelesnim naporom ili rizicima koji ugrožavaju njihov život i zdravlje.

2.1.5. Odgoj za volontiranje

Odgoj za volontiranje odnosi se na volontiranje osoba mlađih od 15 godina. Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) omogućuje volontiranje osoba mlađih od 15 godina kroz programe odgoja za volontiranje koje se provode u sklopu odgojno obrazovnih aktivnosti. U ovom slučaju organizator volontiranja je odgojno – obrazovna ustanova, ustanova socijalne skrbi ili druga pravna osoba koja organizira volontiranje u odgojne i obrazovne svrhe. Cilj ovih volonterskih aktivnosti je socijalizacija, odgoj i obrazovanje koji pridonose razvoju maloljetnika te ih potiču na uključivanje u aktivnosti za zajedničku dobrobit.

2.1.6. Načelo inkluzivnog volontiranja

Posljednjih nekoliko godina sve se više pažnje pridaje inkluzivnom volontiranju koje podrazumijeva uključivanje pripadnika socijalno isključenih skupina stanovništva, a s ciljem njihova uključivanja u društvo i socijalnog osnaživanja. Tijekom volontiranja pripadnika socijalno isključenih skupina stanovništva organizator volontiranja dužan je osigurati adekvatnu pomoć i nadzor stručnih osoba. Kada govorimo o volontiranju osoba djelomično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti, važno je upoznati skrbnike/zakonske zastupnike sa svim uvjetima volontiranja.

2.1.7. Načelo besplatnosti volontiranja

Jedno od osnovnih obilježja i načela volontiranja je upravo besplatnost. Volonter obavlja aktivnosti besplatno, bez potraživanja novčane naknade ili imovinske koristi.

Novčanom naknadom ili imovinskom koristi ne smatraju se:

- novčane naknade isplaćene za plaćanje radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje ako su računom potvrđene,
- naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i prehrane koji nastanu zbog volontiranja ako su računom potvrđene,
- naknade isplaćene za troškove medicinskih usluga i cjepiva primljenih u svrhu volontiranja ako su računom potvrđene,
- naknade isplaćene za troškove edukacije, premije osiguranja i slične troškove ako su računom potvrđeni,
- džeparac za putovanja isplaćen volonterima.

2.1.8. Načelo dobrovoljnosti i solidarnosti volontiranja

Volontiranje definiramo kao dobrovoljno i solidarno obavljanje aktivnosti ili usluga slobodnom voljom volontera ili volonterke. Važno obilježje volontiranja je upravo dobrovoljnost – ukoliko aktivnosti ili usluge nisu učinjene slobodnom voljom volontera ili volonterke, ne smatraju se volontiranjem.

2.1.9. Načelo transnacionalnosti volontiranja

Kada je riječ o volontiranju u inozemstvu, državljani Republike Hrvatske koji volontiraju u inozemstvu imaju sva prava predviđena Zakonom o volonterstvu. Također, stranci koji volontiraju u Republici Hrvatskoj također volontiraju sukladno Zakonu o volonterstvu.

2.2. Prava i obveze volontera i organizatora volontiranja

Zakon o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) propisuje prava i obveze i za volontera i organizatora volontiranja. Prava i obveze volonterima i organizatorima nude okvir za postupanje u različitim situacijama, štite i volontera i organizatora volontiranja jasno definirajući njihove međusobne odnose. Jasno definirani odnosi omogućuju dobru organizaciju volonterskih aktivnosti te razvoj odnosa povjerenja i poštivanja između volontera i organizatora volontiranja.

2.2.1. Prava volontera

Volonterka ili volonter ima pravo (Zakon o volonterstvu NN 58/07, 22/13):

- na pisanu potvrdu o volontiranju,
- na sklapanje ugovora o volontiranju u pisanom obliku, ako to zatraži,
- na upoznavanje s Kodeksom i etičkim normama bitnima za pojedini oblik volontiranja,
- na prikladnu edukaciju s ciljem poboljšanja kvalitete obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a osobito ako to zahtijeva narav volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju,
- na stručnu pomoć i podršku tijekom volontiranja,
- na upoznavanje s uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju na temelju Zakona o volonterstvu i drugih propisa,
- na naknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi s volontiranjem,
- na primjerene i sigurne uvjete rada u skladu s naravi volonterskih aktivnosti koje obavlja,
- na zaštitnu opremu u skladu s naravi volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža,
- upoznati se s opasnostima vezanima uz specifični oblik volontiranja koje obavlja,
- na dnevni odmor u ugovorenom trajanju,
- na zaštitu privatnosti i osobnih podataka,
- sudjelovati u odlučivanju o pitanjima u vezi s volontiranjem sukladno mogućnostima organizatora volontiranja i obliku volontiranja,
- kod volontiranja u inozemstvu ili primanja volontera iz inozemstva, na naknadu ugovorenih troškova od strane organizatora volontiranja,
- na detaljan opis poslova i aktivnosti volontiranja,
- na stjecanje novih znanja, vještina i kompetencija kroz volontiranje,
- na priznavanje vještina, kompetencija i iskustva stečenog volontiranjem,
- na potvrdu o kompetencijama stečenim kroz volontiranje u slučajevima dugotrajnog volontiranja, ukoliko takvu zatraži.

2.2.2. Obveze volontera

Volonter ili volonterka su obvezni (Zakon o volonterstvu NN 58/07, 22/13):

- volontirati u skladu sa stručnim propisima i etičkim pravilima te po primljenim uputama organizatora volontiranja,
- čuvati poslovnu ili profesionalnu tajnu i povjerljive i osobne podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja,
- odbiti volontiranje koje je suprotno propisima,
- poštivati integritet, misiju, ciljeve i vrijednosti organizatora volontiranja,
- surađivati sa drugim volonterima i zaposlenicima organizatora volontiranja kako bi se osigurao kvalitetan prijenos znanja i iskustva po završetku volontiranja,
- prilikom početka, tijeka i prekida volontiranja paziti da svojim postupcima ne prouzroči štetu organizatoru ili korisniku volontiranja.

2.2.3. Prava organizatora volontiranja

Organizator volontiranja ima pravo (NN 58/07, 22/13):

- na savjetovanje i sudjelovanje u postupcima donošenja odluka na svim razinama kad u području volontiranja, u svojstvu dionika, predstavljaju interese i potrebe volontera,
- na izbor volontera u skladu sa svojom misijom i vizijom, kao i vještinama i profilu volontera kad priroda volontiranja to zahtijeva,
- biti pravodobno obaviješteni o prekidu volontiranja od strane volontera,
- biti upoznati s načinima praćenja i procjene kompetencija stečenih volontiranjem.

2.2.4. Obveze organizatora volontiranja

Organizator volontiranja je obavezan (NN 58/07, 22/13):

- poštovati prava volontera,
- izvršiti obveze prema volonterima,
- osigurati uvjete za poštivanje prava volontera,
- izdati volonterki ili volonteru pisanu potvrdu o volontiranju te u nju upisati podatke propisane Zakonom o volonterstvu,
- osigurati materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti,
- osigurati isplatu ugovorenih troškova volonterki ili volonteru,

- osigurati volonterki ili volonteru tajnost podataka i zaštitu privatnosti,
- poštivati prava propisana Zakonom o volonterstvu
- ustanoviti uključiv i učinkovit postupak izbora volontera koji će omogućiti uključivanje različitih skupina te osobito poticati volontiranje socijalno isključenih skupina,
- razviti standarde kvalitete koji osiguravaju pripremu i izvješćivanje, nude osobno vođenje i praćenje, poželjno kroz razvoj sustava osiguranja kvalitete,
- promicati volontiranje i njegov doprinos društvu i pojedincu,
- omogućiti volonteru sudjelovanje u donošenju odluka o volonterskoj aktivnosti i uslugama,
- omogućiti volonteru pokretanje vlastitih inicijativa u skladu s misijom i vizijom organizatora volontiranja,
- omogućiti volonteru stjecanje vještina i kompetencije te iskustava u području u kojem volontira,
- omogućiti ili zagovarati uvođenje alata za priznavanje kompetencija, vještina i iskustava stečenih volontiranjem, u suradnji s obrazovnim ustanovama i poslodavcima.

2.3. Vrste volontiranja

Različite vrste volontiranja omogućuju odgovaranje na različite potrebe volontera i volonterskih programa te stvaraju mogućnosti za razvoj inovativnih oblika volontiranja.

Možemo govoriti o različitim podjelama volontiranja – s obzirom na trajanje volontiranja, uključene osobe, okruženje u kojem se volontira i slično. Neke su vrste volontiranja u Hrvatskoj više zastupljene i razvijene od drugih, a neke su u manjoj mjeri prisutne u našem društvu.

S obzirom na trajanje možemo razlikovati kratkotrajno i dugotrajno volontiranje, s obzirom na okruženje i kontekst u kojem se volontira razlikujemo lokalno/međunarodno volontiranje, volontiranje u realnom/virtualnom svijetu, volontiranje u kriznim situacijama, a s obzirom na osobe koje volontiraju možemo govoriti o tradicionalnom volontiranju, volontiranju maloljetnika (djece i mladih), inkluzivnom volontiranju te korporativnom volontiranju (volontiranju zaposlenika) (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) kratkotrajno volontiranje je ono koje volonter obavlja jednokratno ili povremeno u vremenski ograničenom trajanju, a dugotrajno volontiranje označava volontiranje koje volonter obavlja redovito i kontinuirano, na tjednoj osnovi u razdoblju od najmanje tri mjeseca bez prekida. Vrijeme koje volonter posvećuje organizaciji jedna je od temeljnih značajki koje određuju odnos organizacije i volontera. Što je odnos trajniji, to je i zahtjevniji te podrazumijeva više međusobnog razumijevanja i komunikacije. Jedna od osnovnih razlika u ove dvije vrste volontiranja je obveza organizatora volontiranja da sklopi ugovor s volonterom u pisanom obliku. Kod dugotrajnog volontiranja sklapanje ugovora u pisanom obliku je obveza, dok kod kratkotrajnog volontiranja to nije slučaj (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Lokalno volontiranje podrazumijeva rad u vlastitoj lokalnoj zajednici, najčešće izravno s korisnicima. Lokalno volontiranje najčešći je oblik volontiranja, a karakterizira ga činjenica da na taj način volonter ostvaruje neposredan kontakt sa zajednicom u kojoj živi te može utjecati na promjene u toj zajednici. S druge strane, možemo govoriti o međunarodnom volontiranju koje podrazumijeva volontiranje izvan granica vlastite države. Međunarodno volontiranje nudi različite mogućnosti kao što su kratkoročno i dugoročno volontiranje, individualno ili grupno volontiranje te međunarodni volonterski kampovi (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Online volontiranje odnosi se na volontiranje koje se odvija u virtualnom svijetu, posredstvom modernih tehnologija kao što su društvene mreže i online aplikacije. Neki od online volonterskih poslova su: prevođenje, lektoriranje, online mentoriranje, online savjetovanje i slično (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Volontiranje u kriznim situacijama je volontiranje koje volonter obavlja u situacijama koje nalažu hitnost i u izvanrednim društvenim situacijama (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Neki od primjera volontiranja u kriznim situacijama su poplave ili druge prirodne katastrofe gdje je potrebna reakcija i podrška većeg broja ljudi u vrlo kratkom vremenskom periodu, izbjeglička kriza, ali i kriza uzrokovana COVID – 19 virusom s kojim se svijet susreće, a volonteri mogu odgovoriti na potrebe ranjivih skupina u navedenim situacijama.

Kao što znamo, svatko može postati volonterom pa tako možemo govoriti o maloljetnim volonterima koji su uključeni u odgoj za volontiranje. Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) odgoj za volontiranje odnosi se na volontiranje osoba mlađih od 15 godina. Odgoj za volontiranje podrazumijeva obavljanje odgojno – obrazovnih volonterskih aktivnosti kao aktivnosti usmjerenih zajedničkom dobru i odgoju za volontiranje. Povezano je sa školskim volontiranjem gdje učenici i učitelji kroz školske volonterske klubove organiziraju različite volonterske aktivnosti. Volonterske klubove najčešće vode učitelji ili nastavnici, ali u volonterski rad u školi se uključuju učenici i njihovi roditelji (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Kada govorimo o volontiranju pripadnika „ranjivih“ skupina društva, tada govorimo o inkluzivnom volontiranju. Inkluzivno volontiranje se naslanja na koncept socijalne inkluzije koji podrazumijeva proces uključivanja osoba iz društvenih skupina u riziku od socijalne isključenosti u aktivno u ravnopravno sudjelovanje u društvenom, kulturnom, ekonomskom i pravno – političkom životu. Ova vrsta volontiranja odnosi se na mogućnosti volontiranja dostupne svim ljudima bez obzira na njihovu dob, kulturu, rod, seksualnu orijentaciju, nacionalnost, vjeroispovijest, socijalni status ili invaliditet (Kamenko, Kovačević, Šehić Relić, 2016.).

Volontiranje poslovnog sektora predstavlja volonterski angažman zaposlenika neke tvrtke koji se odvija za vrijeme radnog vremena i/ili u organizaciji tvrtke. Korporativno volontiranje povezujemo s društveno odgovornim poslovanjem i korporativnim građanstvom, volonterske aktivnosti u koje se mogu uključiti zaposlenici tvrtke vrlo su raznolike, a najčešće obuhvaćaju: pomoć kod upravljanja, rad na određenim projektima, mentoriranje, zajedničko volontiranje kao dio team – buildinga i slično (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

2.4. Zašto su nam potrebni volonteri/volonterke?

Volontiranje je jedan od najsnažnijih elemenata koji doprinose razvoju i formiranju demokratskih promjena u svakom društvu. Ono omogućuje građanima i građankama da se uključe u društveni život kroz različite građanske inicijative te da davanjem svog slobodnog vremena, znanja i iskustava doprinesu razvoju svoje zajednice. Volontiranje djeluje na tri razine – osobni razvoj, rješavanje konkretnih problema, društveni razvoj i upravo zbog toga doprinosi podizanju aktivnosti građana koji se bave volonterskim radom. Volonterski angažman dio je svake civilizacije i društva, a javlja se u raznim oblicima. Danas je potreba za organiziranim volontiranjem sve veće s obzirom na probleme koji su globalno rasprostranjeni (uništavanje okoliša, prirodne katastrofe, ratovi, razaranja, siromaštvo, epidemije zaraznih bolesti i slično), ali se u različitim dijelovima svijeta manifestiraju drugačije i zahtijevaju specifičan, lokalizirani pristup u njihovom rješavanju. Jedan od ključnih principa na kojima se temelji volonterski rad je uvjerenje da globalne promjene počinju lokalnim. Društveni napredak kreće od lokalne razine, a u volonterskim aktivnostima naglasak se stavlja na postizanje pozitivnih promjena na lokalnoj razini te na rješavanje specifičnih i konkretnih problema u nekoj zajednici (Begović, 2006.).

Upravo zbog rješavanja konkretnih, specifičnih problema u lokalnoj zajednici važno je raditi na razvoju kvalitetnih volonterskih programa, prepoznati probleme u lokalnoj zajednici te različite mogućnosti njihovog rješavanja. Program Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu volonterskog centra grada Valpova prvi je korak u prepoznavanju važnosti volonterstva za razvoj lokalne zajednice te za rješavanje problema na lokalnoj razini. Izradom Programa Grad Valpovo prepoznaje da je potreban sustavan rad na razvoju volonterskih programa, a osnivanjem lokalnog volonterskog centra i suradnjom s organizacijama civilnog društva potiče vrednovanje volonterskog rada i pridaje važnost volonterstvu u rješavanju izazova u lokalnoj zajednici.

U nastavku navodimo ciljeve za razvoj volonterstva te planirane aktivnosti koje će dovesti do ostvarenja predviđenih ciljeva i razvoja kvalitetnih volonterskih programa u lokalnoj zajednici.

3. TRENUTNI KONTEKST

Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u 2019. godini povećan je broj zaprimljenih izvješća o organiziranom volontiranju za 0.3% kao i broj prijavljenih volontera za 3% u odnosu na 2018. godinu. Broj sati volontiranja smanjen je za 6% u odnosu na 2018. godinu. Izvješće o organiziranom volontiranju za 2019. godinu predalo je 1 502 organizatora volontiranja na području Republike Hrvatske, a organizatori su prijavili ukupno 64 280 volontera koji su odradili 3 043 954 sata (<https://mrosp.gov.hr/o-ministarstvu/socijalna-skrb/udruga-humanitarni-rad-i-volonterstvo/volonterstvo/11753>).

Svi organizatori volontiranja obvezni su, na temelju Pravilnika o sadržaju izvješća o obavljenim uslugama i aktivnostima organizatora volontiranja, Ministarstvu, podnijeti godišnje Izvješće o obavljenim uslugama ili aktivnostima organizatora volontiranja. Izvješće se podnosi putem aplikacije za izvješća organizatora volontiranja.

Podaci za 2019. godinu pokazuju da su s područja grada Valpova dva organizatora volontiranja predala Izvješće o uslugama i aktivnostima organizatora volontiranja. Navedeni organizatori volontiranja prijavili su volontiranje 75 volontera s ukupno 2 427 sati. S obzirom na to da je na području grada Valpova registrirano više od sto udruga, podatke o volonterskim aktivnostima možemo smatrati poražavajućima. Nepodnošenje Izvješća govori o tome da organizacije civilnog društva još uvijek ne prepoznaju važnost praćenja i evidentiranja volonterskog rada te ne pridaju dovoljno pozornosti menadžmentu volontera u svojim organizacijama. Ovi podaci govore nam i o nedovoljnoj podršci organizatorima volontiranja te neupućenosti i nedovoljnoj edukaciji o procesu menadžmenta volontera. Organizacije civilnog društva na području grada Valpova djeluju većim dijelom na volonterskoj bazi što bi trebalo rezultirati i većim brojem prijavljenih organizatora volontiranja, predanih izvješća i većim brojem volontera i volonterskih sati.

Upravo je suradnja različitih dionika u izradi Programa Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu volonterskog centra grada Valpova dobra prilika za upoznavanje organizatora volontiranja s važnosti praćenja volonterskog rada te izvrsna prilika za osvješćivanje javnosti o važnosti volonterskog rada za razvoj lokalne zajednice.

3.1. Podrška razvoju volonterstva u Republici Hrvatskoj

Vlada Republike Hrvatske osnovala je Nacionalni odbor za razvoj volonterstva kao savjetodavno tijelo čiji je rad javan i koje provodi mjere i aktivnosti s ciljem promicanja i daljnjeg razvoja volonterstva. Odbor predlaže mjere za unaprjeđenje položaja volontera u društvu, predlaže propise o pogodnostima za volontere, odlučuje o dodjeli Državne nagrade za volontiranje, donosi Etički kodeks volontera te poduzima druge aktivnosti radi razvoja volonterstva.

U praksi, na regionalnoj i lokalnoj razini podršku u razvoju volonterstva pružaju regionalni i lokalni volonterski centri zajedno s Hrvatskim centrom za razvoj volonterstva.

Hrvatski centar za razvoj volonterstva je organizacija koja doprinosi izgradnji otvorenog, demokratičnog i vitalnog društva koje počiva na aktivnom sudjelovanju građana.

Volonterski centri su organizacije ili organizacijske jedinice usmjerene na afirmaciju vrijednosti i prakse volontiranja. Omogućuju obrazovanje u području volonterskog menadžmenta, povezivanje potencijalnih volontera s prilikama za volontiranje, usklađuju potrebe organizacija za volonterima i građana koji žele volontirati, provode informacijske i promotivne kampanje, pripremaju publikacije koje se odnose na upravljanje volonterima te provode istraživanja u području volonterskog rada. Volonterski centri pružaju cijeli niz usluga vezanih uz unaprjeđenje i razvoj volonterstva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini koje su usmjerene na pojedince, organizatore volontiranja, ali i zajednicu u cjelini (<https://www.hcrv.hr/centri-heading/volonterski-centri>).

Uloga volonterskih centara u zajednici uključuje (<https://www.hcrv.hr/centri-heading/volonterski-centri>):

- pružanje informacija o volontiranju,
- povezivanje volontera i organizatora volontiranja,
- savjetovanje i edukaciju djece, mladih i drugih građana o volontiranju,
- kreiranje kvalitetnih volonterskih programa kroz edukaciju i osnaživanje organizatora volontiranja,
- pokretanje i provedbu projekata usmjerenih na uključivanje svih građana i organizacija u izgradnju društva kroz volontiranje,
- stvaranje poticajnog okruženja za volontiranje u zajednici kroz promociju i zagovaranje.

U Hrvatskoj djeluju lokalni i regionalni volonterski centri koji kroz Hrvatski centar za razvoj volonterstva usklađuju svoje djelovanje na području cijele Republike Hrvatske te na taj način međusobno surađuju u području promocije i razvoja volonterske infrastrukture.

Lokalni volonterski centri (LVC) su organizacije koje djeluju na području jedne ili više općina ili grada, čije aktivnosti minimalno obuhvaćaju promoviranje vrijednosti volontiranja, razmjenu informacija o ponudi i potražnji volonterskog rada i obrazovanje građana o volontiranju.

Regionalni volonterski centri (RVC) su organizacije koje posjeduju višegodišnje iskustvo, znanje i resurse za afirmaciju vrijednosti i prakse volontiranja djelujući kao regionalni resursni centri koji

obuhvaćaju sljedeće aktivnosti: promoviranje vrijednosti volontiranja, informiranje i savjetovanje, obrazovanje o menadžmentu volontera, obrazovanje građana o volontiranju, razmjenu informacija o ponudi i potražnji volonterskog rada, zagovaranje i zastupanje, istraživanja o volontiranju, pružanje podrške lokalnim volonterskim centrima (<https://www.hcrv.hr/centri-heading/volonterski-centri>).

Prema izvješću Hrvatskog centra za razvoj volonterstva u 2019. godini djelovalo je 4 regionalna volonterska centra te 17 lokalnih volonterskih centara koji su svojim radom organizirali 164 kampanje i volonterske akcije, 6 volonterskih kampova s više od 5 700 volontera. Osim toga, u njihovim bazama podataka nalazi se 26 208 volontera i 2 215 organizatora volontiranja. Spojili su 2 527 volontera i 447 organizatora volontiranja te su educirali 9 248 građana i novih volontera i 1 525 organizatora volontiranja i koordinatora volontera. Tijekom 2019. godine savjetovali su 4 861 volontera i 1 302 organizatora volontiranja, izradili 16 publikacija i 30 364 primjeraka promotivnog materijala. Volonterski centri dodijelili su 164 nagrade i priznanja, proveli 6 istraživanja o volonterstvu, 7 partnerskih projekata te sudjelovali na 31 stručnom skupu, okruglom stolu i konferenciji na temu volonterstva.

Osnivanje lokalnog volonterskog centra na području grada Valpova omogućit će razvoj kvalitetnih volonterskih programa te će organizacije civilnog društva, javne ustanove, građani i volonteri imati na raspolaganju podršku u procesu menadžmenta volontera od pripreme volonterskog programa sve do njegove evaluacije.

4. RAZVOJ VOLONTERSTVA NA PODRUČJU GRADA VALPOVA

4.1. Stvaranje poticajnog okruženja za razvoj volonterstva

Razina razvijenosti volonterstva ovisi o okruženju u kojem se volonterstvo razvija. Razvoj volonterstva uvjetovan je kulturom, običajima i tradicijom, ali i stupnjem razvijenosti volonterske infrastrukture. Poticajno okruženje za razvoj volonterstva trebalo bi uključivati uspostavljene strukture i podržavajuće mehanizme jer će infrastruktura koja potiče na sudjelovanje građane motivirati za volontiranje (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Ono što u Hrvatskoj obuhvaća organizirane strukture su organizatori volontiranja i podržavajuće organizacije za razvoj volonterstva (volonterski centri), a podržavajući mehanizmi uključuju normativni okvir, financiranje volonterskih programa, istraživanja te promocija volonterstva. Kada govorimo o adekvatno uspostavljenoj infrastrukturi za razvoj volonterstva, važno je da ona uključuje sve segmente društva te da i na lokalnoj razini nudi širi spektar volonterskih programa koji će obuhvatiti različite skupine (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Važno je raditi na razvoju volonterskih programa na lokalnoj razini te osigurati podršku koja će organizatorima volontiranja omogućiti da ti volonterski programi budu kvalitetni te da kontinuirano unaprjeđuju svoj rad u području volonterstva.

Cilj u području stvaranja poticajnog okruženja za razvoj volonterstva:

- Razvoj i provedba podrške organizatorima volontiranja u razvoju volonterskih programa na lokalnoj razini.

CILJ: Razvoj i provedba podrške organizatorima volontiranja u razvoju volonterskih programa na lokalnoj razini.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Osnovati lokalni volonterski centar koji će djelovati na području grada Valpova.	<ul style="list-style-type: none"> - osnovan Lokalni volonterski centar grada Valpova - organizatorima volontera na raspolaganju podrška u razvoju volonterskih programa 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva	kraj 2027. godine
Educirati stručnjake za vođenje lokalnog volonterskog centra	<ul style="list-style-type: none"> - uspostavljen Lokalni volonterski centar grada Valpova - educirani stručnjaci pružaju podršku organizatorima volontiranja u razvoju i provedbi volonterskih programa 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva	kraj 2027. godine
Educirati organizatore volontiranja u području menadžmenta volontera – koordinatori volontera	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukacija o menadžmentu volontera - broj organizacija civilnog društva koje su sudjelovale na edukaciji - broj sudionika edukacija 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva	kraj 2027. godine

4.2. Odgoj za volontiranje i volontiranje mladih

Mladi čine velik potencijal za razvoj volonterstva u lokalnoj zajednici. Važno je podržati sve oblike njihove participacije, a volonterstvo je važan dio aktivnog sudjelovanja u životu lokalne zajednice. U novijem istraživanju o mladima u Hrvatskoj obuhvaćena je i tema o volonterstvu. Podaci dobiveni istraživanjem pokazali su kako je 7% ispitanika imalo volontersko iskustvo u posljednjih 12 mjeseci, najviše u okviru škole ili sveučilišta (35%), zatim kroz sportske ili glazbene udruge (34%), kroz organizacije mladih (18%), a najmanje u osobnom aranžmanu (10%). U odnosu na istraživanje provedeno 2012., zabilježen je pad za 6%. U usporedbi s ostalim zemljama koje su bile uključene u istraživanje (Albanija, Crna Gora, BiH, Bugarska, Kosovo, Makedonija, Rumunjska, Srbija i Slovenija), Hrvatska je na začelju po učestalosti volontiranja mladih u posljednjih 12 mjeseci (Gvozdanović i suradnici, 2019.).

Mladi su u riziku od socijalne isključenosti te je iznimno važno ponuditi im mogućnost za aktivni povratak u društveni život. Upravo zbog toga poticanje mladih na volontiranje ima višestruku važnost: ono predstavlja izvor društvene energije za pomoć skupinama u potrebi, nudi iskustveni način odgoja mladih za aktivnu građansku ulogu te značajno doprinosi razvoju samopoštovanja i socijalnih vještina, ali i znanja potrebna na tržištu rada.

U poticanju mladih na volonterstvo značajnu ulogu imaju odgojno – obrazovne ustanove. Škole potiču volontiranje među učenicima i zaposlenicima, postaju organizatori volontiranja što podrazumijeva uključivanje volontera u rad škole, organiziranje volonterskog rada te provođenje i praćenje volonterskih aktivnosti (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Važno je spomenuti i koncept odgoja za volontiranje koji se definira kao obrazovanje djece o volontiranju i njihovo uključivanje u volonterske aktivnosti u organizaciji i pod nadzorom odgojno – obrazovne ustanove. Cilj odgoja za volontiranje je osobni razvoj i socijalizacija djeteta i mlade osobe. Prema konceptu odgoja za volontiranje i Zakon o volonterstvu predviđa mogućnost volontiranja maloljetnika, ali razlikuje volontiranje maloljetnika od 15 do 18 godine i djece mlađe od 15 godina.

U Hrvatskoj je tema volontiranja i odgoja za volontiranje uklopljena kao horizontalna tema u Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole. Od školske godine 2019./2020. odgoj za volontiranje uklopljen je u domenu Društvena zajednica. Sadržaji rada usmjeravaju na aktivno djelovanje u zajednici te se potiče uključivanje u volonterske aktivnosti za opću dobrobit.

Osim osnovnih i srednjih škola, značajnu ulogu u poticanju mladih na volontiranje imaju i sveučilišta koja kroz svoje kolegije potiču studente na volonterstvo.

Na lokalnoj razini, kada govorimo o gradu Valpovu, važno je raditi na jačanju kapaciteta školskih volonterskih klubova te poticati osnovne škole na lokalnom području da svoje učenike i zaposlenike uključuju u volonterske aktivnosti u zajednici.

Školski volonterski klubovi izvrsna su prilika da djeca već od osnovne škole uče o aktivizmu i sudjeluju u radu za opće dobro u svojoj lokalnoj zajednici.

Ciljevi u području odgoja za volontiranje i volontiranja mladih:

- Razvijati odgojno – obrazovne sadržaje i aktivnosti usmjerene na razvoj volonterstva u odgojno – obrazovnom sustavu.
- Omogućiti podršku odgojno – obrazovnim institucijama u razvoju i provedbi volonterskih programa.

CILJ 1: Razvijati odgojno – obrazovne sadržaje i aktivnosti usmjerene na razvoj volonterstva u odgojno – obrazovnom sustavu.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Osnivanje školskih volonterskih klubova i podrška postojećima.	<ul style="list-style-type: none"> - broj učenika koji sudjeluju u radu školskih volonterskih klubova - broj nastavnika koji sudjeluju radu školskih volonterskih klubova - broj provedenih volonterskih aktivnosti 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Organizacija stručnih usavršavanja za odgojno – obrazovne djelatnike na temu volonterstva.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukativnih aktivnosti - broj odgojno – obrazovnih stručnjaka koji su sudjelovali na stručnim usavršavanjima 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Poticanje suradnje između odgojno – obrazovnih institucija i organizacija civilnog društva.	<ul style="list-style-type: none"> - broj zajedničkih aktivnosti organizacija civilnog društva i odgojno – obrazovnih ustanova usmjerenih razvoju volonterstva 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Provedba edukativnih aktivnosti za učenike na temu volonterstva.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukativnih radionica o volonterstvu za učenike - broj učenika koji su sudjelovali na edukativnim radionicama o volonterstvu 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

<p>Organizacija volonterskih aktivnosti učenika i nastavnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih volonterskih akcija u organizaciji odgojno – obrazovnih ustanova - broj učenika koji su sudjelovali u volonterskim akcijama - broj nastavnika i djelatnika škole koji su sudjelovali u volonterskim akcijama 	<p>Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova</p>	<p>kraj 2027. godine</p>
---	--	---	--------------------------

CILJ 2: Omogućiti podršku odgojno – obrazovnim institucijama u razvoju i provedbi volonterskih programa.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizacija edukacija o menadžmentu školskih volonterskih klubova za odgojno – obrazovne djelatnike.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukacija o menadžmentu školskih volonterskih klubova - broj sudionika edukacija 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Pružanje savjetodavne i praktične podrške voditeljima školskih volonterskih klubova.	<ul style="list-style-type: none"> - broj ostvarenih suradničkih sastanaka lokalnog volonterskog centra i predstavnika školskih volonterskih klubova - broj provedenih savjetovanja 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Predstavljanje primjera dobre prakse.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih događanja s ciljem predstavljanja primjera dobre prakse – primjeri školskih volonterskih klubova 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, odgojno – obrazovne ustanove, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

4.3. Mogućnosti za volontiranje

Volonterstvo je aktivnost koja se odvija u svim segmentima zajednice i na taj način pridonosi različitim aspektima društvenog razvoja: borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti, jačanju socijalne integracije i slično. Volontiranje se odvija u svim životnim područjima te je potreban i doprinos lokalnih zajednica u razvoju volonterstva. Svaka pojedina lokalna zajednica stvara uvjete za razvoj kvalitetnih volonterskih programa te za aktivno sudjelovanje građana u društvenim procesima koji utječu na razvoj lokalne zajednice. Važno je raditi na sustavnom razvoju volonterskih programa jer oni doprinose čitavom društvu, počevši od lokalnih zajednica u kojima se razvijaju. Volonterski programi pridonose povećanju opsega usluga i njihovoj dostupnosti, pridonose korisnicima koje program obuhvaća neposredno im pružajući određenu uslugu (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Važno je da su organizatori volontiranja spremni na uključivanje u edukativne programe iz područja menadžmenta volontera te je iznimno važno povećati mogućnosti za volontiranje različitih profila građana razvijajući inkluzivno volontiranje.

Inkluzivno volontiranje omogućuje volonterima osnaživanje, razvoj samopoštovanja, osjećaj osobnog postignuća, stjecanje novih iskustava i vještina te osjećaj korisnosti i pripadnosti (Kamenko, Kovačević, Šehić Relić, 2016.).

Potrebno je poticati volonterske programe koji promiču različitosti i uvode inovativne oblike volontiranja kao što su digitalno ili online volontiranje te volontiranje poslovnog sektora ili korporativno volontiranje.

Korporativno volontiranje je izraz društveno odgovornog poslovanje te podrazumijeva poticanje zaposlenika na volontiranje u organizacijama od strane poslodavca. Možemo ga definirati kao inicijative za opće dobro zajednice koje planiraju, organiziraju i izvršavaju zaposlenici, a putem kojih nastaju prednosti za poduzeće, zaposlenike i lokalnu zajednicu (Opačak Bebić, Prgić Znika, 2017.).

Kako bi povećali mogućnosti za volontiranje te kako bi u volonterske aktivnosti uključili veći broj građana i volontera, potrebno je ponuditi im i različite oblike volontiranja. Različiti volonterski programi omogućuju različitim ljudima da pronađu one volonterske aktivnosti koje im odgovaraju i na taj način doprinesu razvoju lokalne zajednice.

Ciljevi u području mogućnosti za volontiranje:

- Povećati broj i kvalitetu volonterskih programa u lokalnoj zajednici.
- Uspostaviti sustav podrške inkluzivnom volontiranju.
- Poticati razvoj korporativnog volontiranja u lokalnoj zajednici.

CILJ 1: Povećati broj i kvalitetu volonterskih programa u lokalnoj zajednici.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizacija događanja za promociju volonterstva na lokalnoj razini.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih promotivnih i informativnih događanja - broj sudionika događanja 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Organizacija edukacija o menadžmentu volontera za organizatore volontiranja.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih edukacija o menadžmentu volontera - broj sudionika edukacija - broj organizatora volontiranja koji su sudjelovali na edukacijama 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Pružiti savjetodavnu i praktičnu pomoć organizatorima u osmišljavanju i organizaciji volonterskih programa.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih savjetovanja - broj volonterskih programa u lokalnoj zajednici 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

CILJ 2: Uspostaviti sustav podrške inkluzivnom volontiranju.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Promovirati primjere dobre prakse inkluzivnog volontiranja.	<ul style="list-style-type: none"> - broj predstavljenih primjera dobre prakse - broj inkluzivnih volonterskih programa u lokalnoj zajednici - broj volontera uključenih u inkluzivne volonterske programe 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Organizirati usavršavanja koordinatora volontera za rad s volonterima iz ranjivih skupina.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukativnih aktivnosti za koordinate volontera - broj sudionika edukativnih programa 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

CILJ 3: Poticati razvoj korporativnog volontiranja u lokalnoj zajednici.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizacija informativnih događanja za poslodavce o mogućnostima volontiranja.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih informativnih događanja - broj poslodavaca sudionika informativnih događanja - broj korporativnih volonterskih akcija 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine
Organizacija promotivnih aktivnosti za poslodavce.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih promotivnih aktivnosti - broj poslodavaca sudionika promotivnih aktivnosti - broj korporativnih volonterskih akcija 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine

4.4. Volontiranje kao doprinos zapošljavanju

Različiti su motivi zbog kojih se građani, posebno mladi uključuju u volonterske aktivnosti. Možemo reći da volontiramo zato što nam volontiranje omogućava da obavljajući jednu razmjerno jednostavnu aktivnost odgovorimo na širok spektar svoji različitih potreba. Volontiranje može ojačati osjećaj sigurnosti kroz osvještavanje vlastitih sposobnosti, može donijeti poštovanje i priznavanje zajednice za uloženi rad i trud (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Brojne motive za volontiranje možemo podijeliti u tri kategorije (Begović, 2006.):

1. zadovoljavanje osobnih potreba i razvoj: otkrivanje i razvijanje vlastitih potencijala, učenje novih znanja i stjecanje različitih vještina, timski rad, prihvaćanje odgovornosti, osjećaj korisnosti, razvoj vlastitih vrijednosti, upoznavanje i povezivanje s drugim ljudima...
2. odgovor na konkretne probleme u zajednici i pomoć drugima: pomoć ljudima u poplavljenim područjima, podrška azilantima i beskućnicima, uređivanje zapuštenog parka u gradu, pomoć u učenju djeci iz socijalno ugroženih obitelji....
3. pokretanje pozitivnih društvenih promjena i društveni razvoj u cjelini: doprinos općoj demokratizaciji kroz prakticiranje slobodnog udruživanja građana i jačanje civilnog društva, razvoj kulture i umjetnosti...

Jedan od motiva za uključivanje u volonterske aktivnosti u zajednici može biti i lakše buduće zapošljavanje. Zapošljavanje mladih u današnje vrijeme može se smatrati jednom od važnijih i kompleksnijih društvenih tema. Mladi zbog visoke stope nezaposlenosti spadaju u skupinu koja se nalazi u riziku od socijalne isključenosti. Mladi bez radnog iskustva, često sa znanjima i zanimanjima koja ne odgovaraju potrebama tržišta rada, nalaze se u osjetljivom razdoblju prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada (Ledenko, 2017.).

Upravo volontiranje značajno može pridonijeti razvoju osobnih potencijala što može predstavljati jedan od puteva prema zapošljivosti mladih u smislu stjecanja stavova, znanja i vještina korisnih na tržištu rada. Volontiranje mladima može biti jedno od prvih profesionalnih iskustava koje pomaže u formiranju stavova o radu te ih priprema za rad u organiziranoj sredini (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Prema Zakonu o volonterstvu (NN 58/07, 22/13) organizator volontiranja dužan je, na zahtjev volontera, izdati potvrdu o kompetencijama stečenim volontiranjem ukoliko se radi o dugotrajnom volontiranju. Potvrda o kompetencijama stečenim volontiranjem je dokument kojim se potvrđuje sudjelovanje volontera/volonterke i kojim se opisuje u kojim su aktivnostima sudjelovali tijekom volonterskog angažmana te što su naučili tijekom istog.

Procjena kompetencija stečenih volontiranjem omogućava da se znanja i vještine, koje su kroz volonterski angažman potaknute ili unaprijeđene, stave u okvir koji će biti jasno vidljiv i prepoznat u Hrvatskoj i EU. Proces procjene kompetencija stečenih volontiranjem je proces koji se dogovara

unaprijed i tijekom cijelog volonterskog angažmana se prati napredak volontera u određenim područjima.

Iznimno značajan korak u priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem je i inicijativa potpisivanja Povelje o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem koja je nastala 2015. godine kao dio projekta Mreže mladih Hrvatske, Volonterskog centra Zagreb, Sveučilišta u Rijeci i Hrvatske udruge poslodavaca. Povelju su potpisali zainteresirani poslodavci i obrazovne ustanove, a potpisivanje Povelje ukazuje na postojanje volje za sudjelovanjem u stvaranju okruženja koje priznaje i vrednuje osobnu i društvenu odgovornost za zajedničku dobrobit.

Važno je i da lokalna samouprava i lokalni poslodavci prepoznaju važnost volontiranja u stjecanju iskustava mladih za buduće zapošljavanje te se stoga potiču poslodavci i lokalna samouprava na uspostavu mehanizama prepoznavanja i vrednovanja volonterskog angažmana.

Ciljevi u području volontiranja kao doprinos zapošljavanju:

- Upoznati volontere i organizatore volontiranja s Potvrdom o kompetencijama stečenim volontiranjem.
- Upoznati poslodavce s Potvrdom o kompetencijama stečenim volontiranjem te Poveljom o priznavanju kompetencija.

CILJ 1: Upoznati volontere i organizatore volontiranja s Potvrdom o kompetencijama stečenim volontiranjem.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizirati informativna predavanja s ciljem upoznavanja relevantnih dionika sa sadržajem Potvrde o kompetencijama stečenim volontiranjem.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih predavanja - broj sudionika predavanja 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine
Učiniti dostupnim postojeće obrasce potvrda i kompetencijama stečenim kroz volontiranje objavom na mrežnim stranicama.	<ul style="list-style-type: none"> - objavljeni obrasci na mrežnim stranicama Lokalnog volonterskog centra grada Valpova 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine
Pružiti podršku organizatorima volontiranja i volonterima u popunjavanju Potvrde.	<ul style="list-style-type: none"> - broj izdanih Potvrda o kompetencijama stečenim volontiranjem - broj savjetovanja 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine

CILJ 2: Upoznati poslodavce s Potvrdom o kompetencijama stečenim volontiranjem te Poveljom o priznavanju kompetencija.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizirati informativna predavanja za poslodavce s ciljem njihovog upoznavanja s Potvrdom o kompetencijama stečenim volontiranjem.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih predavanja za poslodavce - broj sudionika predstavnika poslodavaca koji su sudjelovali na predavanjima 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine
Poticati tvrtke, institucije i organizacije na priznavanje i vrednovanje volonterskog iskustva u procesu zapošljavanja.	- broj poslodavaca koji su tijekom zapošljavanja priznali kompetencije stečene volonterskim iskustvom	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova, poslodavci	kraj 2027. godine

4.5. Volontiranje u kriznim situacijama

Volontiranje u kriznim situacijama je volontiranje koje volonter obavlja u situacijama koje nalažu hitnost i u izvanrednim društvenim situacijama. Jedan od masovnijih volonterskih poduhvata u Hrvatskoj dogodio se upravo u pružanju pomoći dijelovima zemlje pogođenima poplavama u svibnju 2014., zatim u pružanju pomoći tijekom izbjegličke krize 2015. i 2016. godine te u pružanju pomoći tijekom krize uzrokovane COVID – 19 virusom i potresi u Zagrebu 2020. godine. Volontere kao element civilne zaštite prepoznao je i Zakon o sustavu civilne zaštite iz 2015. godine, no njihova prava i odgovornosti još uvijek nisu jasno uređeni (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Različite krizne situacije zahtijevaju brzi odgovor i odgovarajuću reakciju javnih institucija, ali i šire zajednice gdje do izražaja dolazi uloga volontera koji su dio brzog i učinkovitog društvenog odgovora na krize. Volonteri su u navedenim kriznim situacijama dali značajan doprinos u ublažavanju posljedica te su svojim aktivnostima pomogli osobama koje su u tim trenucima bile u potrebi.

Možemo govoriti o dva oblika volontiranja u kriznim situacijama: volonteri koji su prošli edukaciju za djelovanje u kriznim situacijama i spontani volonteri. Osim volontera koji imaju profesionalna znanja i vještine za odgovor na krizne situacije, potrebno je prepoznati i vrednovati snagu volontera koji se spontano uključuju u akcije. Spontani volonteri često nemaju formalnu obuku za djelovanje u kriznim situacijama, ali su motivirani željom za pomaganjem drugima te posjeduju različite vještine i znanja. To je od iznimne važnosti u kriznim situacijama kada će njihova solidarnost i želja za pomaganjem drugima uvelike ublažiti posljedice različitih kriznih situacija. Važna je i uloga koordinatora volontiranja koji spontanim volonterima na licu mjesta dijeli zadatke i odgovornosti. Poslovi volontera trebaju odražavati potrebe institucije, ali i potrebe samog volontera (http://www2.hck.hr/upload_data/site_files/volontiranje-u-kriznim-situacijama-1.pdf).

U vrijeme kriznih razdoblja uvijek postoje ljudi koji su spremni pomoći drugima. Od presudne je važnosti da se volonteri osjećaju potrebnima i cijenjenima u zajednicama u kojima obavljaju djelatnosti. Volontere treba potaknuti da nastave s volonterskim angažmanom i kada kriza završi kako bi volonteri bili primjer drugim građanima i zajedno radili na razvijanju osjetljivosti za druge.

Cilj u području volontiranja u kriznim situacijama:

- Poticati volontiranje u izvanrednim situacijama i katastrofama.

CILJ: Poticati volontiranje u kriznim situacijama i katastrofama.			
AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizirati edukacije za koordinate volontera u kriznim situacijama.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih edukacija za koordinate volontiranja - broj sudionika edukacije 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Provesti aktivnosti promocije volontiranja u kriznim situacijama.	<ul style="list-style-type: none"> - broj provedenih informativnih i promotivnih događanja - broj sudionika na provedenim događanjima 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Izraditi bazu podataka volontera spremnih na volontiranje u kriznim situacijama.	<ul style="list-style-type: none"> - broj volontera u bazi podataka - broj volontera uključenih u krizno volontiranje 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

4.6. Promocija vrijednosti volontiranja

Priznanje je „valuta“ kojom vrednujemo rad volontera. Pravednim vrednovanjem i pravodobnim nagrađivanjem volontera utječemo na njihovu posvećenost i želju da ostanu volonteri. Vrednovanje i nagrađivanje volontera donosi dobro i volonterima, ali i organizaciji. Prvenstveno, kroz dugotrajan angažman i sve vrijedniji doprinos koji volonteri daju organizaciji.

Redovitim praćenjem i podrškom koju organizacija pruža volonterima stječe se jasnija slika o doprinosu volontera organizaciji i korisnicima. Postoje brojni oblici priznanja, a oni mogu biti formalni ili neformalni (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Jedan od formalnih načina iskazivanja zahvale volonterima su volonterske nagrade. Najveća nagrada koja se dodjeljuje u Hrvatskoj je Državna nagrada za volontiranje koja je propisana Zakonom o volonterstvu. Državnu nagradu za volontiranje dodjeljuje Vlada Republike Hrvatske na preporuku Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva prilikom Međunarodnog dana volontera koji se obilježava 5. prosinca (Prgić Znika, Kordić, Jeđud Borić, 2015.).

Osim Državne nagrade za volontiranje u Hrvatskoj postoji i niz lokalnih nagrada za volontiranje koje dodjeljuju volonterski centri uz podršku lokalne zajednice i lokalnih vlasti.

Promocija vrijednosti volontiranja ključni je preduvjet senzibiliziranja, upoznavanja i motiviranja građana na volontiranje. Osim dodjele volonterskih nagrada, u svrhu promocije volonterstva organiziraju se i različite kampanje i volonterske akcije nacionalnoj razini te različite promotivne aktivnosti koje šalju snažnu poruku o volonterima kao pokretačima pozitivnih društvenih promjena, razvoju bolje i uključivog društva (Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine, Vlada RH, 2020.).

Važno je u promociji volonterstva krenuti od lokalne razine te tako građane potaknuti na aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici, ali im dati do znanja da je volonterski rad prepoznat i cijenjen u njihovoj zajednici.

Ciljevi u području promocije vrijednosti volontiranja:

- Utemeljiti Godišnju volontersku nagradu grada Valpova.
- Poticati sustav nagrađivanja volontera u lokalnoj zajednici.
- Promovirati vrijednosti volontiranja u lokalnoj zajednici.

CILJ 1: Utemeljiti Godišnju volontersku nagradu grada Valpova.			
AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Izraditi kriterije za dodjelu volonterske nagrade.	<ul style="list-style-type: none"> - sastanci tima za izradu kriterija za dodjelu nagrade - izrađeni kriteriji volonterske nagrade u različitim kategorijama 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Informirati organizatore volontiranja i volontere o uspostavi volonterske nagrade.	<ul style="list-style-type: none"> - izrađen letak/promotivni materijal za promociju volonterske nagrade - organizirano predstavljanje volonterske nagrade 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

CILJ 2: Poticati sustav nagrađivanja volontera u lokalnoj zajednici.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Poticati organizatore volontiranja na prijavu za dodjelu volonterske nagrade.	- broj prijavljenih organizatora volontiranja/volontera na natječaju za dodjelu volonterske nagrade	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Poticati organizatore volontiranja na uspostavu vlastitih mehanizama za nagrađivanje volontera.	- broj organizatora koji obilježavaju Međunarodni dan volontera prigodnim vrednovanjem volonterskog rada volontera organizacije	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

CILJ 3: Promovirati vrijednosti volontiranja u lokalnoj zajednici.

AKTIVNOSTI	POKAZATELJI	ODGOVORNE/PROVEDBENE INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE	ROKOVI
Organizirati promotivne aktivnosti u lokalnoj zajednici – zajedničke volonterske akcije, stručne skupove, konferencije i slično.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organiziranih događanja - broj sudionika događanja 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine
Sudjelovanje u nacionalnim kampanjama za promociju volonterstva.	<ul style="list-style-type: none"> - broj organizacija koje su sudjelovale u nacionalnim kampanjama - broj volontera koji su sudjelovali - broj volonterskih sati 	Grad Valpovo, udruge koje rade na razvoju civilnog društva, vanjski stručnjaci u području razvoja volonterstva, Lokalni volonterski centar grada Valpova	kraj 2027. godine

5. RAZVOJ KVALITETNIH VOLONTERSКИH PROGRAMA

Pojam „kvaliteta“ često se koristi kao vrlo širok pojam, ali kada razmišljamo o kvaliteti i organizatorima volontiranja, kvaliteta se odnosi na učenje i prepoznavanje što organizacija radi dobro, a što nastoji poboljšati u području organiziranja i uključivanja volontera u rad organizacije (<https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>).

Hrvatski centar za razvoj volonterstva razvio je Standarde kvalitete volonterskih programa za organizatore volontiranja koji se sastoje od dvije cjeline (<https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>):

- Uvod koji čine informacije o tome što znači kvaliteta za organizatore volontiranja, definicije volonterskog programa te smjernice kako primijeniti standarde kvalitete i kome su namijenjeni.
- Standardi kvalitete volonterskih programa koji predstavljaju same standarde i njima pripadajuće kriterije kvalitete. Osim toga, drugi dio predlaže i moguće dokaze kojima organizacija dokazuje u kojoj mjeri određeni volonterski program zadovoljava minimalne standarde kvalitete.

Standardi kvalitete volonterskih programa organizatorima volontiranja donose brojne koristi (<https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>):

- organizacija pokazuje javnosti predanost volontiranju i učinkovitim upravljanju volonterima,
- veći ugled u lokalnoj zajednici i među donatorima,
- povećava motivaciju volontera,
- potiče uključivanje ljudi na volontiranje u organizaciji,
- minimizira potencijalne rizike koji proizlaze iz uključivanja volontera u rad organizacije.

Važnu ulogu u primjeni Standarda kvalitete imaju upravo koordinatori volontiranja koji su zaduženi za sljedeće aktivnosti (<https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>):

- vođenje procesa definiranja pravila i smjernica za rad s volonterima,
- osiguravanja da se definirane procedure i politike za rad s volonterima primjenjuju na svim razinama,
- odgovornost za upoznavanje zaposlenika i volontera s definiranim standardima kvalitete,
- praćenje razine i poboljšanje kvalitete volonterskog programa.

Standarde kvalitete volonterskih programa za organizatore volontiranja čini 10 standarda koji su strukturirani u tri cjeline (<https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>):

TEMELJNO PODRUČJE KVALITETE	POTPODRUČJE KVALITETE
1.Postavljanje temelja za razvoj volonterskog programa	1.1.Strateško promišljanje organizacije o uključivanju volontera
	1.2.Planiranje volonterskog programa
	1.3.Koordinacija volonterskog programa u organizaciji
	1.4.Praćenje i ispunjavanje pravne regulative za volontiranje u RH
2.Priprema volonterskih pozicija i koraci ka uključivanju volontera	2.1.Izrada opisa volonterske pozicije
	2.2.Pronalazak volontera
	2.3.Odabir volontera
3.Kreiranje poticajnog i motivirajućeg okruženja za volontere	3.1.Orijentacija i obuka
	3.2.Podrška i supervizija
	3.3.Vrednovanje i nagrađivanje

Organizator volontiranja radi samoprocjenu vodeći se definiranim Standardima kvalitete i pripadajućim kriterijima. Samoprocjena je usmjerena na utvrđivanje područja u volonterskim programima koja su razvijena kao i ona koja je potrebno unaprijediti.

Važno je da u procesu poboljšanja kvalitete volonterskog programa sudjeluju i suradnici, volonteri i korisnici te da zajedno s koordinatorom volontera izrade akcijski plan koji će biti dio kontinuiranog procesa rada na kvaliteti volonterskog programa.

6. ZAKLJUČAK

Suradnjom organizacija civilnog društva, stručnjaka u području volonterstva, volontera i građana nastaje Program Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu Volonterskog centra grada Valpova koji analizira postojeće stanje i daje preporuke za daljnji rad u području razvoja volonterstva te postavlja temelj za uspostavu volonterskog centra.

Volonterstvo je jedan od prirodnih ljudskih resursa i postoji otkako je čovjeka: prirodna je težnja ljudi da unaprjeđuju sebe i svoje zajednice i da pomažu jedni drugima. Oduvijek je postojalo u različitim neformalnim i poluformalnim oblicima, no kao neka povijesna točka od koje se računa „postojanje“ formalnog volontiranja je razdoblje poslije velikih građanskih i svjetskih ratova.

Razvojem volonterstva u Hrvatskoj bave se volonterski centri – regionalni i lokalni čija je osnovna svrha promicanje i razvoj volonterskog rada, edukacija članova udruga i volontera te senzibilizacija javnosti. Osim volonterskih centara, velik broj organizacija djeluje isključivo na volonterskoj osnovi te na taj način volonterski rad promoviraju u lokalnim zajednicama.

Upravo zbog rješavanja konkretnih, specifičnih problema u lokalnoj zajednici važno je raditi na razvoju kvalitetnih volonterskih programa, prepoznati probleme u lokalnoj zajednici te različite mogućnosti njihovog rješavanja. Program Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu volonterskog centra grada Valpova prvi je korak u prepoznavanju važnosti volonterstva za razvoj lokalne zajednice te za rješavanje problema na lokalnoj razini. Izradom Programa Grad Valpovo prepoznaje da je potreban sustavan rad na razvoju volonterskih programa, a osnivanjem lokalnog volonterskog centra i suradnjom s organizacijama civilnog društva potiče vrednovanje volonterskog rada i pridaje važnost volonterstvu u rješavanju izazova u lokalnoj zajednici.

7. POPIS LITERATURE

1. Ajduković, M., Cajvert, L. (ur.) (2004.) Supervizija u psihosocijalnom radu, Društvo za psihološku pomoć, Zagreb
2. Begović, H. (2006.) O volontiranju i volonterima/kama, Zagreb: Volonterski centar Zagreb
3. Etički kodeks volontera, NN 55/08
4. Europski volonterski centar (2006.) Manifest za volonterstvo u EU, CEV, Bruxelles
5. Forčić, G. (2007) Volonterstvo i razvoj zajednice - sudjelovanje građana u inicijativama u zajednici, Rijeka, Udruga za razvoj civilnog društva SMART
6. Forčić, G.Ćulum, B., Šehić Relić, I., (2007), "Kako ih pronaći? Kako ih zadržati?", Udruga za razvoj civilnog društva SMART.
7. Gvozdanović, A., Ilišin, V., Adamović, M., Potočnik, D., Baketa, N., Kovačić, M. (2019.) Istraživanje mladih u Hrvatskoj 2018.-2019., Berlin, Friedrich-Ebert-Stiftung
8. Kamenko, J., Kovačević, M., Šehić Relić, L. (2016.) Volontiranje – prilika za nove kompetencije, Volonterski centar Osijek, Hrvatska mreža volonterskih centara
9. Ledenko, A. (2017.) Mjere za poticanje zapošljavanja mladih, Pravnik, 51, 1 (101), 2017.
10. Opačak Bebić, R., Prgić Znika, J. (2017.) Korporativno volontiranje, Volonterski centar Zagreb
11. Prgić Znika, J., Kordić I., Jeđud Borić, I. (2015.) Menadžment volontera – priručnik za vođenje volontera i volonterskih programa, Volonterski centar Zagreb
12. Skočić Mihić, S., Lončarić, D., Rudelić, A. (2011.) Volontiranje studenata s djecom i mladima s posebnim odgojno – obrazovnim potrebama, Ljetopis socijalnog rada 2011., 18 (3), 579 – 600 str.
13. Vlada Republike Hrvatske (2020.) Nacrt prijedloga nacionalnog programa za razvoj volonterstva za razdoblje od 2020. do 2024. godine
14. Zakon o volonterstvu, NN 58/07, 22/13
15. (<https://esavjetovanja.gov.hr/Econ/MainScreen?EntityId=14091>)
16. <https://mrosp.gov.hr/o-ministarstvu/socijalna-skrb/udruge-humanitarni-rad-i-volonterstvo/volonterstvo/11753>

17. <https://www.hcrv.hr/centri-heading/volonterski-centri>
18. http://www2.hck.hr/upload_data/site_files/volontiranje-u-kriznim-situacijama-1.pdf
19. <https://www.hcrv.hr/hv/images/doc/Standardi.pdf>

SURADNICI I SUDIONICI U IZRADI PROGRAMA GRADA VALPOVA ZA RAZVOJ
VOLONTERSTVA I USPOSTAVU VOLONTERSKOG CENTRA GRADA VALPOVA

Udruga Karašicka Republika
Adresa: Radnička 14, 31551 Belišće
Kontakt: karasicka.republika@gmail.com

Udruga MI Valpovo
Adresa: Dvorac Norman-Prandau 1, 31550 Valpovo
Kontakt: udrugami.valpovo2004@gmail.com

Udruga Revolucija
Adresa: Trg kralja Tomislava 14, 31550 Valpovo
Kontakt: udrugarevolution@gmail.com

Društvo naša djeca grada Valpova
Adresa: Matije Gupca 32, 31550 Valpovo
Kontakt: dnd.valpovo@gmail.com

Grad Valpovo
Adresa: Matije Gupca 32, 31550 Valpovo
Kontakt: mail@valpovo.hr

Autorica Programa: Tena Anić, mag.rehab.educ.

Ostali suradnici:
Andrea Šebalj Peternek

Ovaj Program izdan je u sklopu projekta "Društveni centar Valpovo".

Korisnik projekta je Udruga "Karašicka Republika".

Kontakti za više informacija:

Udruga Karašicka Republika

Adresa: Radnička 14, 31551 Belišće

Kontakt: karasicka.republika@gmail.com

Web stranica: <http://karasicka-republika.hr/>

Partneri na projektu "Društveni centar Valpovo":

Izdavanje ove publikacije omogućeno je zahvaljujući sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Projekt sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost udruge "Karašicka Republika".

Stajališta izražena u ovom programu isključiva su odgovornost udruge "Karašicka Republika" i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Više informacija o fondovima EU:

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

www.strukturnifondovi.hr

GRADONAČELNIK GRADA VALPOVA, na temelju članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“ br. 25/13 i 85/15), objavljuje

IZVJEŠĆE

o savjetovanju s javnošću u postupku izrade
nacrtu prijedloga Programa Grada Valpova za razvoj volonterstva
i uspostavu Volonterskog centra Grada Valpova

Naziv dokumenta o kojem je savjetovanje provedeno:	Nacrt prijedloga Programa Grada Valpova za razvoj volonterstva i uspostavu Volonterskog centra Grada Valpova
Razdoblje internetske javne rasprave (početak – završetak):	21. travnja 2022. - 13. svibnja 2022.
Naziv zainteresirane javnosti koja je dala svoja mišljenja, primjedbe i/ili prijedloge na predloženi dokument:	U propisnom roku nisu zaprimljena mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi na predloženi dokument
Dana mišljenja, primjedbe i/ili prijedlozi na predloženi dokument:	/
Očitovanje o prihvaćanju/neprihvaćanju mišljenja, primjedbi i/ili prijedloga na predloženi dokument:	/

KLASA: 024-02/22-01/7

URBROJ: 2158-7-2-22-2

Valpovo, 16. svibnja 2022. godine

GRADONAČELNIK
Matko Šutalo, dipl. iur.

